

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibvs, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Complectens Sanctos Mensivm Novembris Et Decembris

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10263

B. Petri Damiani Sermo, de Festo Omnium sanctorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77423](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77423)

De præclara mensa vestrae victoriae, omnigenis instructa epulis, patres ac fratres, propinquosque vestros, quotidie mensam vestram aduentes, toto animi affectu recreare contendit. Nam ecce pfallunt, Deumque cum exultatione glorificant, qui virtutis vestrae sacratissima capita caelestibus coronis honoravit, summoque cum gaudio circumstant certaminis vestri reliquias, benedicti cupientes, ac secum referre sancta animae corporisque remedia. Omnes ergo benedicite, ut boni discipuli benignissimi Domini & Salvatoris nostri. Ego item imbecillis, accepto vestris meritis & precibus robore, cecini tota devotione animi ante sanctas reliquias vestras hymnum vestrae laudis & gloriae. Pro me igitur misero ante thronum maiestatis assistite, ut vestris precibus saluari merear, ac vobiscum aeterna beatitudine perfrui, gratia & misericordia Domini nostri Iesu Christi, cui est cum Patre & Spiritu sancto honor & gloria in secula seculorum, Amen.

BEATI PETRI DAMIANI SERMO IN
FESTO OMNIUM SANCTORUM.

1. Nouebris.

Festivitas
omnium
Sanctorum
celebris.

Psal. 35.

Psal. 33.

Psal. 36.

Psal. 41.

& 42.

Psal. 24.

Matth. 5.

Matth. 11.

Iohan. 8.

Luc. 7.

1. Iohan. 2.

ODIE dies serenior arrisit nobis, & Sol solito lucidior terris illuxit. Non enim vnus, sed vniuersi sancti sanctificant eam, & splendoribus irradiant luminosis. Spectabilis illa caelorum solennitas, quae non annuis, sed continuis gaudijs inlarefcit: vbi lumen videtur in lumine, & ipfius Trinitatis substantia beatis oculis, oculo ad oculum aperitur. Ibi cognoscitur Gignentis, Genitiique, & Proceðentis ratio sempiterna, quae hinc credi potest, comprehendi non potest. Illic Regina virginum virginibus innumeris comitata, mansiones perambulat Angelorum, & vtriusque naturis gloriam eius admiratibus dicit: Quid me admiramini? Diuinum est mysterium hoc, quod cernitis: diuinum profecto, non humanum, nec humanis vnquam rationibus comprehensum. Ibi numerosus Angelorum exercitus sacris diuisionibus insplendescit, & volitatorio delectatus obsequio, non velat, sed reuelat Domini maiestatem. Illic Patriarcharum electio primitiua, reuerenda societas Prophetarum, gloriosus Apostolorum chorus, purpurea Martyrum multitudo, congregatio florida Confessorum, candida Virginum turma, Monachorum numerus infinitus. Sedit in medio Dominus virtutum, & de refusione gloriae suae inebriantur intuentes. Inebriantur nanque, ait Propheta, ab vberate domus tuae. Ibi pax secura, requies voluptuosa, vita perpetua, sapientia mentis, agilitas corporis, cordis illuminatio. Beati qui habitant in domo tua, Domine. Sicut lætantium omnium habitatio est in te, ciuitas Dei: & in plateis tuis vox exultationis dulcioribus modulis intonatur. Quare tristis es, anima mea? & quare conturbas me? Spera in Deo, quoniam adhuc confitebor illi. Confitebor illi, ibi: nam hinc stadium, illic premium: hinc pugna, ibi corona. Vanum est ante lucem surgere. Indurandus est animus, & à blandimentis voluptatum procul abstrahendus, & vtriusque substantiae materia repurganda, si ad proprios ortus volumus euolare. Amanda est interim tenuitas paupertatis, sermo suspendendus amarior, elatio fugienda, sustinendi labores, cum vitijs congregiendum, eliminandae diuitiae seculares.

Hoc est, quod ille pauper & vnicus, in hodierna sancti Euangelij lectione pauperibus, quos de mundi paupertate vocauerat, ait: Beati pauperes spiritu. Haec sunt octo, immo septem beatitudines, quia octaua eadem, quae & prima. Felicissimi gradus, quibus itur ad Dominum, quos omnes in persona sua prius ascendit, qui ascendit in montem, & aperuit os suum, ut doceret discipulos suos. Denique quis pauperior illo, qui non habuit, vbi caput suum reclinaret? Quis illo mitior, qui mitis est & humilis corde? Qui videns ciuitatem, fleuit super illam, fleuit Lazarum, iustitiam docuit, iustitiam fecit, in cuius ore non est inuentus dolus? Quis illo misericordior, qui mulierem adulteram liberauit? Peccatricem sanauit septem demonibus cumulatam? Quis mundior illo, qui peccatum non fecit? Pacificare venit & quae in caelis, & quae in terris: pacem reliquit discipulis suis, persecutionem pro iustitia passus est, flagellatus in carne, suspensus in Cruce, morte turpatus. Qui dicit se in Christo manere, debet, sicut ille ambulauit, & ipse ambulare. Canta ergo canticum graduum, & gradatim ascende,

SERMO DE OMNIBVS SANCTIS.

dē, nec præprop̄ero saltu aliquem prætermittas: quia qui offenderit in vno, factus est omnium reus. Iacob. 2.

Sis ergo pauper spiritu, nec putes hunc primum gradū leuiter attingendum, cum multę sollicitudinis sit, mundum & mundana relinquere, & à consuetudinario cursu cor, corpus & studium reuocare. Qui enim pauper est spiritu, vilitate gaudet, humilitatē amplectitur, desideria terrena conculcat. Sed quia illa paupertas execrabilis est, quę regio spiritu intumescēs, discordias seminat, inseruit litibus, detractorijs sermonibus iucundatur: euolandū est ad secundi gradūs sublimitatem, vt sis mitis. Mitis est, qui nulli reddit malū pro malo. Læsus veniam petit, & benefacit lædentibus. Nec plenam iacet victoriam, pro malo. Læsus veniam petit, & benefacit lædentibus. Nec plenam iacet victoriam, quod tandiū luto & lateri sub Pharaonis seruiuerimus potestate: & idēo Beati qui lugent. Luctus autē sanctorū non est de diminutione rerum, de corporum infirmitate, de ferocitate sublimioris potestatis: lugent enim peccata vel propria, vel aliena, ruinam mundi, detrimentū fidei, contemptum iustitię, abundantiam iniquitatis, dilationē Regni. Nec hęc consummationis terminus imponendus, cum perfecta iustitia sit diligere proximū, sicut seipsum, & eius excessus libera discretionē, & discreta redarguere libertate. Qui enim pro persona, quam gerit, non resistit peccatibus, de suo se nouerit silentio esse damnādum. Esurit ergo & sitit iustitiam, qui vitia destruit, construit virtutes, sobrius sibi, iustus proximo, pius Deo. Cuius animam vrit zelus domūs Dei: qui cantat cum iusto: Tabescere me fecit zelus tuus, quia obliui sunt verba tua inimici mei. Sed qui secundum vocem Oratoris, plerunquē summum ius, summa malitia est, & inconsiderata iustitia præcipitium parturit, idēo sequitur: Beati misericordes. Misericordia est speciosum humanę naturę ornamentum, cuius experte malē degenerat, & hominem diffidetur. Est autē vera misericordia, cum superexaltatur misericordia iudicio, cum vel largitate substantię, vel bona voluntate, vel doctrina verbi, vel exemplo facti, proximi corpus & animam refouemus. Cum autē iam à claritate in claritatē sic coeperimus ambulare, à claritate cordis nostri ad clarificandum cor proximi, mūdandi sumus ab omni inquinamēto carnis & spiritūs, ab omni huius mundi adspersione purē presseque tergendī, sicut subiungitur: Beati mundo corde. Quis gloriabitur castum se habere cor? Prauum est cor hominis, & inscrutabile. Quis cognoscet illud? Difficile est illud mundare, cum in suis abditis delitescens, irruentium recipiat agmina cogitationum, plurimum etiam renitentibus nobis, sed nequam obniti valentibus. Ille igitur mundum cor habet, qui vtriusque hominis motibus mitigatis, passiones non modō reprimit, sed ignorat, naturali cursu bonorum operum communitus, crucifixus mundo, & cui crucifixus est mundus. Pauci autem, quibus se infuderit tanta gratię plenitudo. Quicumque autem illi sunt, iam sunt prope palmam supernę vocationis, si pace, qua refecti sunt, pacificare studeant dissidentes, & dicere cum Propheta: Cum his qui oderunt pacem, eram pacificus. Idcirco subinfertur: Beati pacifici: non solum pacati, sed pacifici, facientes pacem, concordię semina seminantes. Sed quia sapiūs vel adulatione poteptium, vel amore temporalium, iustitiam aut dimittimus, aut non defendimus dimissam, ad metam cursūs porrigenda est dextera, vt pro iustitia non solum nostra, sed & alterius, perleuionem patiamur, & resistamus vsque ad sanguinem, vel vsque ad mortem. Et hoc est, quod subsequitur: Beati, qui persecutionem patiuntur propter iustitiam. Post hæc autem quid? Hic adhæremus Domino, & vnus cum eo spiritus efficiuntur. Hic disrumpitur nubes, & transit oratio. Hic reuelata facie gloriam Domini speculamur. Hic dulcedo spiritūs, cordis suauitas, iubilatio mentis. Beatus populus, qui scit iubilationem. Psalm. 82.

Videamus, si fortē aliqua sermonis consequentia beatitudines istas septē donis sancti spiritūs possimus assignare. Paupertatē spiritūs generat timor Dei, qui pungit animam, & sanguinem elicit, & cogit nos quærere medicinam. A timore tuo, Domine, concepimus, & parturimus, spiritum salutis fecimus super terram, hoc est, spiritum paupertatis: dicit Esaias Propheta, immō per Esaiam Dominus. Hic facit nos mundana vel relinquere, vel non concupiscere, clauus clauum expellens, & pertingens vsque ad diuisionem animę & spiritūs. Pietas autem mites facit, dum nos dulciori spiritu superfusos, ad mansuetudinis thalamum introducit. Qui enim efferati sunt superbia, sublimes in oculis suis, ardentes inuidia, inuicem mordentes, & inuicem consumpti, quomodo mitigatoria possunt indui pietate? Porro scientia luctum Psalm. 82.

parit. Scimus enim, quia singularis scientia est, recogitare annos nostros in amaritudine animæ nostræ, & multiplicibus lachrymarum rivulis propria deslere delicta. De fortitudine verò nascitur fames & sitis iustitiæ, cum virium sit non paucarum, pro libertate iustitiæ mori, nedum loqui, & ubi Deus in causa est, nec allici blanditijs, nec terrore moveri. Consilium autem misericordiam parit, cum summa totius consilij sit, consulere omnibus, & infirmitates tam animarum, quam corporum, benigna manu misericordiæ subleuare. Munditia cordis ab intellectu puritate descendit, qui cordis receptacula purgat, & latebrosos eius affectus acutissima circumspectionis falce succidit. Porro pacificus ab ipsius Sapientiæ nascitur summitate, conformis illi Sapientiæ, quæ præcio sanguinis sui & terram pacificavit, & cælum.

Fortitudo.

Consilium.

Intellectus.

Sapientia.

Septem petitiones orationis Dominice. Psal. 87.

Psal. 36.

Psal. 103.

Fortassis etiam, si diligentius perscrutemur, septem petitionibus, quæ in oratione Dominica continentur, eas iterum concatenare poterimus. Illi etenim de timore Domini paupertatem spiritus amplectuntur, qui volunt ut sanctificetur in eis nomen Domini, & dicunt cum Psalmista: Custodi animam meam, quoniam sanctus sum. Qui verò sunt mites, nisi quos pietas imbuit, qui cum patientia & mansuetudine frequenter postulant, ut adueniat regnum Dei, cupientes dissolui, & esse cum Christo? Quorum vniuersitati sanctus eruatur, dicens: Expecta Dominum, & custodi viam eius, & exaltabit te, ut hæreditate capias terram: terra enim viuentium promittitur possidenda. Qui autem lugent, nisi quos instruit scientia salutaris, qui piarum vndis lachrymarum voluntatem Dei volunt fieri sicut in cælo, ita in terra: sicut in Angelis, ita in hominibus? Porro fames & sitis iustitiæ, de mentis fortitudine generatur, quæ quotidianum panem ab ipsis Dei manibus quærit, panem illum videlicet, qui cor hominis confirmat. Qui etiam misericordes sunt, nisi qui pro facultate consulunt omnibus, & audaci conscientia pactum faciunt cum Deo, dicentes: Dimitte nobis debita nostra, sicut & nos dimittimus debitoribus nostris? Mundum autem cor non nisi lucidissimum percipit intellectus, qui non inducitur in tentationem, rogans à patre luminum, non ut tentetur, sed ut non inducatur, excutiens latrocinantium turmas negotiorum. Pacificatio verò à sapientia ipsa descendit, ubi liberamur à malo, & ab omnium iniquitatum mundamur influxu. Hæc sunt septem beatitudines, septem dona, septem petitiones, septem candelabra, septem lucernæ, septem infusoria, septem spice, & si qua sunt alia, quæ in arce septenarij numeri, scripturarum consecrauit auctoritas.

Adolescentulus ego ausus sum totam lectionis huius seriem explanare, illorum rogatus, immò compulsus precibus & præcepto, quibus nec velle, nec posse fuerat obuiare. Sed ut præfenti solennitati aliquantulum insistamus, fauorabili & mellita dulcedine redundans tanta festiuitas est, in qua laudem dicunt Deo omnes sancti eius, & totus orbis clara voce resulat. Isti sunt aduocati, quos apud Iudicem habemus. Pro quo isti intercesserint, sententiam non timet capitalem. Confugiamus ergò ad probata suffragia, nec nos deterreat enormitas peccatorum: quia maior est illorum pietas, quam impietas nostra. Consilij sunt Regis nostri, & ipsius iræ sæpè resistunt, nec nos deserunt in tempore malo. Sciunt enim, ubi nos reliquerint, quantis hostium insidijs pateamus. Suspiremus igitur ad illorum memoriam, ut protegant nos sub vmbra alarum suarum, donèc transeat iniquitas, & perducant nos ad sponsum Ecclesiæ, qui est Deus benedictus in secula, Amen.

Sancti aduocati nostri apud Christum Iudicem & Consilij.

HISTO-